

**T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ**

**YÜKSEKÖĞRETİM
SORUŞTURMA REHBERİ**

A. PERSONEL DİSİPLİN SORUŞTURMASI

1 GENEL ESASLAR

- a. Kapsam ve Mevzuat
- b. Disiplin Amirleri
- c. Disiplin Cezaları
- d. Soruşturma Zaman Aşımı

2 SORUŞTURMA SÜRECİ

- a. Genel Bilgiler
- b. Soruşturmanın Açılması
- c. Soruşturmacının Görev ve Yetkileri
- d. Soruşturma Süresi
- e. Savunma Hakkı
- f. Görevden Uzaklaştırma
  - i. Tanım
  - ii. Yetki
  - iii. Süre
  - iv. Görevden Uzaklaştırılanın Durumu
  - v. Tedbirin Kaldırılması
  - vi. Sorumluluk
- g. Soruşturma Raporu

3 SORUŞTURMA SONUNDA CEZA İŞLEMLERİ

- a. Disiplin Cezası Vermeye Yetkili Amirler ve Kurullar
- b. Disiplin Kurullarının Teşekkülü
- c. Disiplin Cezası Verilmesinde Uygulanacak Temel İlkeler
  - i. İçtima
  - ii. Tekerrür
  - iii. Takdiri İndirim Nedeni
- d. Disiplin Kurulunda Savunma Hakkı
- e. Ceza Zaman Aşımı
- f. Cezalara İlişkin Esaslar
- g. Kararın İlgiliye Tebliği
- h. Cezaların Uygulanması ve Tesiri

4 İTİRAZ

- a. İtiraz Edilebilecek Kurullar
- b. Süreler
- c. İtiraz Üzerine Verilecek Kararlar

5 ÖZLÜK DOSYASINDA SAKLAMA

B. PERSONEL CEZA SORUŞTURMASI

1 GENEL ESASLAR

- a. Kapsam, İstisnalar ve Mevzuat
  - i. Kapsam
  - ii. İstisnalar
  - iii. Mevzuat

2 İLK SORUŞTURMA

- a. İlk Soruşturma Açılmasında Yetkili Amir ve Kurullar
- b. Soruşturmanın Başlatılması
- c. Soruşturmacının Görev ve Yetkileri
- d. Şikâyetçinin İfadesinin Alınması
- e. Şüphelilerin İfadesinin Alınması

- f.** Tanıkların İfadesinin Alınması
  - g.** Diğer Delillerin Toplanması
  - h.** Fezleke
- 3 SON SORUŞTURMANIN AÇILIP AÇILMAMASI KARARI**
  - a.** Yetkili Kurullar
  - b.** Kurulların Oluşumu ve Toplanmasına İlişkin Esaslar
  - c.** Kararlar
    - i.** Lüzum-u Muhakeme (Son Soruşturmanın Açılması) Kararı
    - ii.** Men-i Muhakeme (Son Soruşturmanın Açılmaması) Kararı
    - iii.** Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı
    - iv.** Karar Verilmesine Yer Olmadığı Kararı
    - v.** Dosyanın Geri Çevrilmesi Kararı
  - d.** İtiraz Üzerine veya Resen Danıştay İncelemesi
    - i.** Lüzum-u Muhakeme Kararına İtiraz
    - ii.** Men-i Muhakeme Kararına İtiraz
  - e.** Yargı Yetkisi

A. PERSONEL DİSİPLİN SORUŞTURMASI

1 GENEL ESASLAR

a. Kapsam ve Mevzuat

Yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanları hakkında verilebilecek disiplin cezaları ve bunları gerektiren fiiller 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinde, memurlar hakkında verilebilecek disiplin cezaları ve bunları gerektiren fiiller ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinde sayılmıştır.

Yükseköğretim personeli, disiplin soruşturması usulü yönünden 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na; hüküm bulunmayan hallerde ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir.

Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı Ve Memurları Disiplin Yönetmeliği, 20 Ekim 2017 itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

b. Disiplin Amirleri

Yükseköğretim Kurulu Başkanı rektörlerin; rektör, üniversitenin; dekan, fakültenin; enstitü ve yüksekokul müdürleri, enstitü ve yüksekokulların; kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün; bu birimlerin genel sekreter veya sekreterleri de bağlı birim personelinin disiplin amirleridir.

Üst disiplin amirlerinin yetkisi alt kademedeki tüm personeli kapsadığından bir personel hakkında disiplin soruşturması açmaya yetkili amirin sayısı birden çok olabilir.

Disiplin amirlerinin yardımcıları ancak disiplin amirinin görevinin başında bulunmadığı zamanlarda, vekâleten görevlendirilmişlerse soruşturma açabilirler.

Bölüm Başkanı, ana bilim, ana sanat, bilim veya sanat dalları başkanları, merkez müdürleri, hukuk müşaviri, daire başkanları ve diğer birim amirleri görev alanları ile ilgili disiplin soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirine yaparlar.

c. Disiplin Cezaları

Yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (b) bendinde hangi fiillerin hangi disiplin cezalarını gerektirdiği belirtilmiştir.

Yükseköğretim kurumlarının memurlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma cezalarıdır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinde hangi fiillerin hangi disiplin cezalarını gerektirdiği belirtilmiştir.

Öğretim elemanları dışında iş sözleşmesiyle çalışan personel 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ve iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesine tabidir.

d.Soruşturma Zaman Aşımı

Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren; uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılmaz.

Ön inceleme neticesinde disiplin suçu oluşturan bir eylemin işlendiğinin öğrenilmesi durumunda, zaman aşımı süresi ön inceleme raporunun makama sunulduğu tarihten itibaren başlar.

2 SORUŞTURMA SÜRECİ

a. Genel Bilgiler

Soruşturmanın gizliliği esastır.

Soruşturmanın amacı, şüphelinin üzerine atılı disiplin suçunu işleyip işlemediğinin, hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde ve süratle ortaya çıkarılmasıdır. Disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi halinde her iki soruşturmaya ilişkin usullere de uyulur.

Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.

Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.

b.Soruşturmanın Açılması

Disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiilin işlendiğini öğrenen disiplin amiri yazılı olarak disiplin soruşturması başlatır. Üst disiplin amirinin soruşturma açtığı veya açtırdığı disiplin olayında alt disiplin amiri ayrıca soruşturma yapamaz veya yaptırılmaz. Daha önce açılmış soruşturma varsa bunlar üst amirin açtığı veya açtırdığı soruşturma ile birleştirilir.

Soyut iddialar içeren şikâyetler ve basit şüpheye dayanan olaylarda soruşturma açılmadan önce inceleme yapılabilir.

Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin disiplin cezası verilmesini gerektiren fiiller açısından soruşturma başlatılmadan önce bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca inceleme yapılması zorunludur.

Soruşturma onayında kimin hakkında soruşturma açıldığı ifade edilmeli ve soruşturma konusu fiilin nelerden ibaret olduğu açıkça belirtilmelidir. Onayda isnat edilen suçun 2547 sayılı Kanun'un ve/veya 657 sayılı Kanun'un hangi maddesi kapsamında

değerlendirileceğinin ifade edilmemesi gerekir. Soruşturma onayı soruşturmacıya derhal; bir sureti de bilgi için Personel Daire Başkanlığına gönderilir.

Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinde soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı talep edilebilir.

Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır.

Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üste göre belirlenir.

Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür. Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tabi olduğu mevzuata göre belirlenir.

Disiplin amiri sadece personelin savunmasını almak suretiyle disiplin cezası veremez. Yerleşik yargı içtihatları, disiplin suçu işlediği öğrenilen personel hakkında mutlaka soruşturma açılması gerektiğini, disiplin amirince sadece disiplin suçu işleyen personelin savunmasının alınmasının usulüne uygun yapılmış bir soruşturma olmadığını kabul etmektedir.

c. Soruşturmacının Görev ve Yetkileri

Soruşturmacı, disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişiye başvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir. Soruşturmacının, görevlendirme kapsamında talep ettiği bilgi ve belgeler gecikmeksizin kendisine verilir.

Soruşturmacı, görevlendirildiği konuda soruşturma yürütür; soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları gecikmeksizin disiplin amirine bildirir.

Soruşturma kapsamında kişilerle olan yazışmalar iadeli taahhütlü olarak yapılır. Evrakın elden verilmesi halinde tarih de belirtilerek tebliğe ilişkin imzalı belge alınır ve dosyada muhafaza edilir. Diğer hususlarda 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Her soruşturma işlemi bir tutanakla tespit edilir. Tutanak, işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir. Tutanak soruşturmacı, kâtip, ifade sahibi veya belge sorumluları ile keşif yapılmışsa hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

İfadenin istinabe suretiyle alınması halinde istinabe talimatında, ifade sahibinin hüviyeti, adresi ve benzeri bilgiler ile sorulacak sorular ayrıntılı olarak belirtilir. İfadesi alınacak kişi tanık ise yemin ettirilmesi ve yaptırılacak yemin şekli de yazılır.

Savunma alınmadan ya da usulsüz savunma alınarak verilen disiplin cezaları, savunma hakkının kısıtlanması nedeniyle, usul yönünden hukuka aykırı olacaktır.

Soruşturulanın ve varsa şikâyetçinin ifadesi ya da savunması alınırken yemin ettirilmemelidir. İfade sahibi, şayet isterse vekâletnamesi olmak şartıyla ifade sırasında yanında avukat bulundurabilir. Bu takdirde ifade tutanağının avukat tarafından da imzalanması gerekmektedir. Soruşturma gizli olup ifade sırasında, soruşturmacı ya da soruşturma komisyonu üyeleri, kâtip, ifade sahibi ve varsa vekili dışında kimse bulunamaz.

Soruşturmacıların soruşturma onayının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren makul bir sürede soruşturmayı tamamlamaları gerekmekte olup, soruşturmanın zaman aşımı süresi içerisinde tamamlanmaması halinde soruşturmacıların hukuki ve cezai sorumlulukları doğabilecektir. Bu nedenle soruşturmalar en kısa sürede tamamlanmalı, bu hususta disiplin amirleri tarafından soruşturmalar düzenli olarak takip edilerek soruşturmacılara gerekli bildirim yapılmalıdır.

d.Soruşturma Süresi

Soruşturma, görevlendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir, disiplin amiri gerekçeyi değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak karar verir.

e. Savunma Hakkı

Soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin nelerden ibaret olduğu ve savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.

f. Görevden Uzaklaştırma

i. Tanım

Görevden uzaklaştırma, yükseköğretim kurumlarında yürütülen kamu hizmetinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülen yükseköğretim kurumu yöneticileri, öğretim elemanları, memurlar ve diğer personel hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.

ii. Yetki

Görevden uzaklaştırmaya Yükseköğretim Üst Kuruluş Başkanları ile Devlet yükseköğretim kurumlarında atamaya yetkili amirler yetkilidir.

Rektörlerin ve dekanların görevden uzaklaştırılması kararı disiplin amirinin teklifi üzerine Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından verilir. Görevden uzaklaştırma kararları atamaya yetkili amirlere bildirilir.

Soruşturmayı yürütenler görevden uzaklaştırmayı teklif edebilirler.

iii. Süre

Görevden uzaklaştırma tedbiri disiplin veya ceza soruşturmasının herhangi bir safhasında üç ay süreyle alınabilir. Bu sürenin bitiminde tedbir kararının alınmasına ilişkin sebeplerin devam etmesi halinde tedbir her defasında üç ay uzatılabilir

Görevinden uzaklaştırılanlar hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen on işgünü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

iv. Görevden Uzaklaştırılanın Durumu

Görevden uzaklaştırılanlar, kanunların öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler. Ancak görevden uzaklaştırma süresi içinde kendilerine aylıklarının veya ücretlerinin üçte ikisi ödenir.

v. Tedbirin Kaldırılması

Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri, bu tedbiri alan yetkililerce derhal kaldırılır.

Kişinin görevi başında kalmasının, soruşturmanın devamına engel olmadığı hallerde görevden uzaklaştırma tedbiri süresi dolmadan da kaldırılabilir.

Görevden uzaklaştırma tedbiri alınmakla beraber, soruşturma sonunda yetkili makam veya mercilerce hakkında kamu görevinden çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler ile ceza kararından evvel haklarındaki disiplin soruşturması af ile kaldırılanlar, bu kararların kesinleşmesi üzerine veya tedbir süresinin dolması hâlinde derhal göreve iade edilirler.

Göreve tekrar başlatılmanın zorunlu olduğu durumlarda, bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir. Görevden uzakta geçirilen süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin dereceye yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak ve akademik yükselme için gerekli bekleme süresinden sayılmak suretiyle değerlendirilir.

vi. Sorumluluk

Görevden uzaklaştırma işleminden sonra süresi içinde soruşturmaya başlamayan, görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasının zorunlu olduğu durumlarda bu tedbiri kaldırmayan veya görevden uzaklaştırma işlemini keyfi olarak veya garaz ya da kini dolayısı ile yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan yetkililer, hukuki, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler.

g. Soruşturma Raporu

Soruşturma sona erdiğinde bir soruşturma raporu düzenlenir. Raporda soruşturma onayı, soruşturmaya başlama tarihi, soruşturulanın kimliği, ünvanı, suç konuları, soruşturmanın safhaları, deliller ve alınan savunma özetlenir. Her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek

delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır, suç sabitse uygulanacak ceza teklif edilir. Dosya kapsamındaki tüm belge asılları (özellikle çağrı yazıları ve tebellüğ belgeleri) veya aslı yoksa suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenir ve gecikmeden (soruşturma raporu 2 nüsha, ekler tek nüsha olarak) soruşturmayı açan makama teslim edilir. Dizi pusulasının altında teslim eden ve alanın imzaları bulunur.

Soruşturma raporunda bulunması gereken hususlar:

- a. Soruşturma onayı,
- b. Soruşturmaya başlama tarihi,
- c. Soruşturulanın kimliği ve ünvanı,
- ç. Suç konuları,
- d. Soruşturmanın safhaları,
- e. Delillerin özeti,
- f. İfadelerin özeti,
- g. Delillerin değerlendirilmesi, (Her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır)
- ğ. Sonuç

Soruşturma raporunun sonuç kısmında; gerekçeleriyle birlikte şüphelinin üzerine atılı fiili işleyip işlemediği ve suçlu kişi öğretim elemanı ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunun 53. maddesinin memur ise fiilin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin hangi bentleri kapsamında suç sayıldığı açıkça belirtilmeli ve ceza önerilmelidir.

3 SORUŞTURMA SONUNDA CEZA İŞLEMLERİ

a. Disiplin Cezası Vermeye Yetkili Amirler ve Kurullar

Uyarma ve kınama cezaları sıralı disiplin amirleri tarafından, rektörler hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından verilir.

Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezaları kişinin görevli olduğu birimdeki disiplin kurulu kararı ile verilir.

Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları atamaya yetkili amirin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

Rektörler ve dekanlar hakkında aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

Disiplin cezası verme yetkisi devredilemez. Yerleşik yargı kararları disiplin cezası verme yetkisinin bağlı yetki olduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle yasal düzenlemede ceza verme yetkisi tanınan amir ya da kurulun bu yetkisini bir üst amir ya da kurula devretmesi mümkün değildir.

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen

cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.

Disiplin kurulları gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, ilgili yerlerden bilgi almaya, her türlü incelemeyi yaptırmaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

b. Disiplin Kurullarının Teşekkülü

Yüksek Disiplin Kurulu Yükseköğretim Genel Kuruludur.

Üniversite disiplin kurulu üniversite yönetim kuruludur. Üniversiteye bağlı birimlerin yönetim kurulları disiplin kurulu olarak görev yapar. Rektörlüğe bağlı birimlerdeki disiplin kurulu; akademik personel ve daire başkanı kadrosunun dengi ve üstü kadrolarda bulunanlar için rektör yardımcısı başkanlığında üniversite yönetim kurulunca her takvim yılı başında belirlenen profesör unvanlı dört öğretim üyesinden, memurlar için ise Genel Sekreterin başkanlığında, Hukuk Müşaviri ile Personel Dairesi Başkanından oluşur.

Yüksek Disiplin Kurulu hariç, disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların görüşülmesinde doçent ve doktor öğretim üyeleri, doçentlerle ilgili hususların görüşülmesinde doktor öğretim üyeleri ve kendileri ile ilgili hususların görüşülmesinde ilgili üyeler görüşmelere katılamazlar.

Soruşturmada görev alanlar disiplin kurullarındaki oylamalara, disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler bu cezalara itirazların görüşüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar. Yerleşik yargı kararları gereğince şüpheli ya da şikâyetçiler de disiplin kurulu üyesi olmaları halinde toplantıya katılarak oy kullanmamalıdır.

Herhangi bir sebeple disiplin kurullarının teşekkül edememesi halinde eksik üyelikler eşdeğer unvana sahip öğretim üyeleri arasından senato tarafından belirlenen üyelerce tamamlanır.

Disiplin kurullarının toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin kanunda bir hüküm bulunmamakla birlikte akademik kurulların toplanması ve karar almasına ilişkin yeter sayılarının kıyasen uygulanabilecek olup bu çerçevede disiplin kurulları, üye tam sayısının yarısından fazlası ile toplanır, kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

c. Disiplin Cezası Verilmesinde Uygulanacak Temel İlkeler

i. İçtima

Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.

ii. Tekerrür

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen

disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır.

Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.

iii. Takdiri İndirim Nedeni

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.

Danıştay'ın yerleşik kararlarında iyi hali bulunan şüphelilere bir derece hafif ceza uygulanması gerektiği, koşulları oluşmasına rağmen gerekçesiz olarak bir alt ceza verilmemesinin ceza verilme işlemini sakatlayacağı kabul edilmektedir. Bu durumdaki görevlilere, bir alt cezanın uygulanması ya da uygulanmayacak ise gerekçesinin kararda açıklanması zorunludur.

Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıdır.

d. Disiplin Kurulunda Savunma Hakkı

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar gerek görürse, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını da belirtmek suretiyle, bu maddedeki esaslar çerçevesinde (a) ve (b) bentlerindeki usule göre tekrar savunma isteyebilir.

Hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

e. Ceza Zaman Aşımı

Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren iki yıl, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından altı yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Bilimsel bir eserin akademik atama ve terfilerde kullanılması ya da kısmen veya tamamen yeniden yayımlanması hâlinde ikinci fıkrada belirtilen zamanaşımı süreleri yeniden işlemeye başlar.

Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.

f. Cezalara İlişkin Esaslar

Bir fiilin diğer kanunlar uyarınca idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile 2547 sayılı Kanun'a göre kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

2547 sayılı Kanun'da sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.

Şüphelinin disiplin suçunu işlediği sıradaki pozisyonuna göre karar tesis edilir. Suç sırasında bağlı olunan kurumun ceza verme yetkisi, daha sonra statü ve pozisyon değişikliği ya da ayrılma nedeniyle düşmez. Örneğin şüphelinin dekanlık görevi sırasında işlediği suçtan kaynaklanan disiplin soruşturmasının, dekanlık görevinden ayrılmasından sonra açılmış olsa dahi, dekanlar için öngörülen usule uygun olarak yürütülmesi gerekir. Soruşturma sırasında istifa ve emeklilik de soruşturmanın tamamlanmasını ve ceza verilmesini engellemez.

g. Kararın İlgiliye Tebliği

Ceza vermeye yetkili makamlarca verilen cezalar ilgiliye iadeli-taahhütlü posta yoluyla ya da imza karşılığı elden tebliğ edilir. Elden tebligat ceza vermeye yetkili makam tarafından bizzat yapılmaması durumunda, kapalı zarf içinde ve gizliliğe riayet edilerek, imza karşılığı tebliğ edilir. Disiplin cezasının tebliğine ilişkin yazıda itiraz usul ve süresi açıkça belirtilir.

h. Cezaların Uygulanması ve Tesiri

Disiplin cezaları, verildikleri tarihten itibaren, aylıktan kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşında uygulanır.

Disiplin cezaları üst disiplin amirine, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası tüm yükseköğretim kurumlarına, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Aylıktan kesme cezası alanlar üç yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanlar beş yıl boyunca rektör, dekan, enstitü müdürü, yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü, bölüm başkanı, ana bilim dalı başkanı, ana sanat dalı başkanı, bilim dalı başkanı, sanat dalı başkanı, daire başkanı dengi ve üstü kadrolara atanamazlar. Söz konusu disiplin cezalarının verildiği tarihte bu görevlerde bulunanların görevleri kendiliğinden sona erer ve durum ilgili mercilere derhal bildirilir.

4 İTİRAZ

a. İtiraz Edilebilecek Kurullar

Uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, ilgilinin görevli olduğu birimin disiplin kuruluna, rektör tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı üniversite disiplin kuruluna, rektörler için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir. Cezayı veren disiplin amiri

İtirazın görüldüğü disiplin kurullarına katılamaz. Bu halde ilgili disiplin kuruluna, üyelerden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder.

Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu üniversite disiplin kuruluna yapılabilir.

Kişinin itirazının görüşüleceği toplantıya cezayı veren disiplin amiri, soruşturmacı, şüpheli ve şikâyetçi katılamaz.

b.Süreler

İtiraz süresi, cezanın tebliğ tarihinden itibaren yedi gündür. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz mercileri, itiraz tarihinden itibaren altmış gün içinde karar verir.

c. İtiraz Üzerine Verilecek Kararlar

İtiraz mercileri itirazı kabul ya da reddedebilir. İtirazın kabul edilmesi halinde ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar, ancak ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni bir işlem tesis edilebilir.

5 ÖZLÜK DOSYASINDA SAKLAMA

Disiplin cezaları ilgililerin özlük dosyalarında saklanır.

Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarının uygulanmasından itibaren on yıl sonra atamaya yetkili amire başvurularak verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesi talep edilebilir. İlgilinin, bu süreler içerisindeki davranışları, isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, talep yerine getirilir.

Af yasalarıyla, zaman zaman memurlar ve diğer kamu görevlilerine kanun, tüzük ve yönetmelikler gereğince verilen bazı disiplin cezaları tüm sonuçları ile affedilmekte ve dosyasından çıkarılmaktadır. Ancak Danıştay "disiplin cezaları sonucunda kurumla ilişkisi kesilenlerden bu cezaları 4455 sayılı Af Kanunu kapsamına girenlerin göreve dönme istemlerinin idarelerce kabul zorunluluğu bulunmadığı, bu yoldaki başvuruların açıktan atanma talebi olarak değerlendirilmesi gerekeceği" sonucuna ulaşmıştır.

Disiplin Cezası Alan	Verilen Ceza	Veren Amir/Kurul	İtiraz Mercii
Öğretim Elemanı	Uyarma/Kınama	Sıralı Disiplin Amiri	Görevli olduğu birimin disiplin kurulu
	Uyarma/Kınama	Rektör	Üniversite Disiplin Kurulu
	Aylıktan Kesme/ Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Görevli olduğu birimin disiplin kurulu	Üniversite Disiplin Kurulu
	Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma/ Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu (Atamaya yetkili amirin teklifi üzerine)	-
Öğretim Elemanı (Rektörlüğe bağlı birimler) / Daire Bşk ve Üstü Kadrolar	Uyarma/Kınama	Sıralı Disiplin Amiri	Rektör Yardımcısı başkanlığında Üniversite Yönetim Kurulu'nca her takvim yılı başında belirlenen profesör unvanlı dört öğretim üyesinden oluşacak disiplin kurulu
	Uyarma/Kınama	Rektör	Üniversite Disiplin Kurulu
	Aylıktan Kesme/ Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Rektör Yardımcısı başkanlığında Üniversite Yönetim Kurulu'nca her takvim yılı başında belirlenen profesör unvanlı dört öğretim üyesinden oluşacak disiplin kurulu	Üniversite Disiplin Kurulu
	Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma/ Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu (Atamaya yetkili amirin teklifi üzerine)	-

Disiplin Cezası Alan	Verilen Ceza	Veren Makam	İtiraz Mercii
Memurlar (Rektörlüğe bağlı birimler)	Uyarma/Kınama	Sıralı Disiplin Amiri	Genel Sekreterin başkanlığında, Hukuk Müşaviri ile Personel Dairesi Başkanından oluşan disiplin kurulu
	Uyarma/Kınama	Rektör	Üniversite Disiplin Kurulu
	Aylıktan Kesme/ Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Genel Sekreterin başkanlığında, Hukuk Müşaviri ile Personel Dairesi Başkanından oluşan disiplin kurulu	Üniversite Disiplin Kurulu
	Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu (Atamaya yetkili amirin teklifi üzerine)	-
Memurlar (Diğer Birimler)	Uyarma/Kınama	Sıralı Disiplin Amiri	Görevli olduğu birimin disiplin kurulu
	Uyarma/Kınama	Rektör	Üniversite Disiplin Kurulu
	Aylıktan Kesme/ Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Görevli olduğu birimin disiplin kurulu	Üniversite Disiplin Kurulu
	Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu (Atamaya yetkili amirin teklifi üzerine)	-

Disiplin Cezası Alan	Verilen Ceza	Veren Makam	İtiraz Mercii
Rektör	Uyarma/Kınama	Yükseköğretim Kurulu Başkanı	Yüksek Disiplin Kurulu
	Aylıktan Kesme/ Kademe İlerlemesinin Durdurulması/ Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma/ Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu	-
Dekan	Uyarma/Kınama	Rektör	Üniversite Disiplin Kurulu
	Aylıktan Kesme/ Kademe İlerlemesinin Durdurulması/ Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma/ Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu	-

B. PERSONEL CEZA SORUŞTURMASI

1 GENEL ESASLAR

a. Kapsam, İstisnalar ve Mevzuat

i. Kapsam

Yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar nedeniyle haklarında istisnai haller dışında Cumhuriyet Başsavcılıklarınca doğrudan soruşturma açılmaz. Bu suçlar nedeniyle 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda ceza soruşturması usulü öngörülmüştür. Buna göre, yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme başlatılabilir. İnceleme sonucunda soruşturma açılmasına karar verilebilir ya da doğrudan soruşturma başlatılabilir.

ii. İstisnalar

İdeolojik amaçlarla Anayasa'da yer alan temel hak ve hürriyetleri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayrılığına dayanılarak nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak maksadıyla işlenen suçlarla bunlara irtibatlı suçlar, öğrenme ve öğretme hürriyetini doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükun, huzur ve çalışma düzenini bozan boykot, işgal, engelleme, bunları teşvik ve tahrik, anarşik ve ideolojik olaylara ilişkin suçlar ile ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerinde, 2547 sayılı Kanun'daki usuller uygulanmaz; bu hallerde kovuşturmayı Cumhuriyet Savcısı doğrudan yapar.

iii. Mevzuat

Ceza soruşturması usulünde, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yer almayan hususlarda 4483 sayılı Memurlar Ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri; her iki kanunda da yer almayan hususlarda da 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanır.

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarından dolayı kanuni kovuşturma için gereken izin, üniversite yöneticileri ve öğretim elemanları ile memurlar hakkında üniversite rektörlerinden alınır.

Disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi halinde her iki soruşturmaya ilişkin usullere de uyulur.

2 İLK SORUŞTURMA

a. Yetkili Amir

Soruşturma açmaya yetkili amir, Yükseköğretim Kurulu Başkanı veya diğer disiplin amirleridir.

Değişik statüdeki kişilerin birlikte suç işlemleri halinde soruşturma usulü ve yetkili yargılama mercii görev itibariyle üst dereceliye göre tayin olunur.

Öğretim elemanlarından soruşturmacı tayin edilmesi halinde, bunların, hakkında soruşturma yapılacak öğretim elemanının akademik unvanına veya daha üst akademik unvana sahip olmaları şarttır.

b. Soruşturmanın Başlatılması

Disiplin amiri, personelin görevi sırasında veya görevinden doğan bir suç işlediğini öğrenmesi durumunda, imzalayacağı soruşturma onayı ile personel hakkında ceza soruşturması başlatır.

Soruşturma onayında kimin hakkında soruşturma açıldığı ifade edilmeli, fail bilinmiyorsa onayda soruşturmacıdan varsa failin belirlenmesi istenmeli ve soruşturma konusu fiilin nelerden ibaret olduğu açıkça belirtilmelidir. İsnat edilen suçun Türk Ceza Kanunu'nun hangi maddesi kapsamında değerlendirileceğinin ifade edilmemesi gerekir.

Soruşturma onayının bir sureti bilgi için Personel Daire Başkanlığına gönderilir.

i. Soruşturmacının Görev ve Yetkileri

Soruşturma onayı ile görevlendirilen soruşturmacı, soruşturma emrini incelemek suretiyle hangi konu ve konularda, kim veya kimler hakkında soruşturma yapılması istendiğini tespit eder. Soruşturma onayı ekinde yer alan şikâyet dilekçeleri, ihbar yazıları ve varsa diğer kayıt ve belgeler dikkatle incelenerek iddialarla ilgili gerekli bilgi ve belgeleri ilgili makam ve kişilerden temin ederek dosyada toplar. Gerekli gördüğü takdirde keşif yapar, bilirkişi incelenmesi isteyebilir ve ihtiyaç duyduğu tüm delilleri toplayabilir.

c. Şikâyetçinin İfadesinin Alınması

Şikâyetçi, soruşturmaya konu olayı içeren davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde ifade vermek üzere davet edilir. Davet yazısı müştekiye iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ edilir ve tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyasına konulur. Şikâyetçiye varsa şikâyet dilekçesindeki imzanın kendisine ait olup olmadığı sorularak, ifadesinin alınmasına başlanır. Şikâyetçinin, soruşturmacı ve bir zabıt kâtibi eşliğinde kimlik bilgileri ile tüm şikâyetleri dinlenerek zapta geçirilir. Hazırlanan tutanağın altı soruşturmacı, şikâyetçi ve zabıt kâtibince imzalanır. İki nüsha olarak hazırlanmış olan tutanağın bir örneği talebi halinde müştekiye verilir ve soruşturmacıda kalan nüshası üzerine, diğer nüshayı elden aldığına ilişkin imzası alınır. Müştekinin ifadesi, şüpheli ve tanıkların ifadesinden önce alınır. İfadesi alınırken şikâyetçiye yemin teklif edilmez.

Müşteki dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir ancak huzurda veya istinabe suretiyle kimlik tespiti yapılmalı, tutanağa ifadesini yazılı vermek istediği hususu yazılarak, belli bir süre verilmeli, tutanakta bu süreyi müştekinin de onayladığı belirtilmelidir.

d.Şüphelilerin İfadesinin Alınması

Şüpheli, soruşturmaya konu olayı ve dolayısıyla ne ile suçlandığını tam olarak görebileceği şekilde hazırlanmış davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde olaya ilişkin savunmasını yapmak üzere davet edilir. Davet yazısı şüpheliye iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ edilir ve tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyasına konulur. Davet yazısında, savunmasını yapması sırasında dilerse yanında bir avukat bulundurabileceği hususu ile ifade vermek üzere gelmemesi halinde zorla getirileceği ihtarı yer alır. Şüpheliye, talep etmesi halinde savunmasını hazırlayabilmesi amacıyla makul bir süre verilir. Şüphelinin, soruşturmacı ve bir zabıt kâtabi eşliğinde kimlik bilgileri ile tüm savunmaları dinlenerek zapta geçirilir. Hazırlanan tutanak soruşturmacı, şüpheli, varsa avukatı ve zabıt kâtabince imzalanır.

Şüpheli dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir ancak huzurda veya istinabe suretiyle kimlik tespiti yapılmalı, tutanağa şüphelinin savunmasını yazılı olarak vermek istediği hususu yazılarak, savunması için belli bir süre verilmeli, tutanakta bu süreyi şüphelinin de onayladığı belirtilmelidir. İki nüsha olarak hazırlanmış olan tutanağın bir örneği talebi halinde şüpheliye verilir ve soruşturmacıda kalan nüshası üzerine, diğer nüshayı elden aldığına ilişkin imzası alınır. Savunmasının alınması öncesinde veya sonrasında şüpheliye, doğru söylediğine ilişkin kesinlikle yemin teklif edilmez.

e. Tanıkların İfadesinin Alınması

Tanık, soruşturmaya konu olayı içeren davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde olaya ilişkin bilgi vermek üzere davet edilir. Davet yazısı tanığa iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ ettirilerek tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyasına konulur. Tanığın kimlik bilgileri zapta geçirildikten sonra, olaya ilişkin bildikleri hakkında doğruyu söyleyeceği hususunda yemin ettirilir. Tanığın yemin etmekten imtina etmesi durumunda bu husus tutanağa geçirilir. İki nüsha hazırlanan olan tutanağın bir örneği talebi halinde tanığa verilir ve soruşturmacıda kalan nüshası üzerine, diğer nüshayı elden aldığına ilişkin imzası alınır. Tanığın ifade vermeye gelmemesi halinde zorla getirilmesini temin etmek üzere konu Rektörlük Makamına bildirilir.

Tanık dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir ancak huzurda veya istinabe suretiyle kimlik tespiti yapılmalı, yazılı beyanının doğruluğuna ilişkin usulüne uygun yemin ettirilmeli, tutanağa ifadesini yazılı vermek istediği hususu yazılarak, belli bir süre verilmeli, tutanakta bu süreyi tanığın da onayladığı belirtilmelidir.

f. Diğer Delillerin Toplanması

Soruşturmacı, soruşturma konusu olayı açıklığa kavuşturmak için ifadeler dışında ihtiyaç duyduğu tüm bilgi ve belgeleri toplamak zorunda olup, yasal sınırlamalar dışında her türlü yetkiye de sahiptir. İhtiyaç duyduğunda keşif yapabilir, bilirkişi incelemesi yaptırabilir. Esasen 2547 sayılı Kanun'da yer alan özel hüküm nedeniyle soruşturmacı, soruşturma kapsamında Cumhuriyet Savcısının sahip olduğu tüm yetkilere sahip ise de uygulamada bu durum pek çok kişi ve kuruluş tarafından bilinmediğinden soruşturmacılar zorluk yaşamaktadırlar. Bu konuda açısından kurum dışı keşif ve bilirkişi incelemesi yapılması gerektiğinde işlemlerin Rektörlük Makamı aracılığıyla yürütülmesi kolaylık sağlamaktadır.

Soruşturmacı dosyada bilirkişi incelemesi ya da keşfe ihtiyaç olup olmadığına dosya kapsamında kendisi karar verecektir. Bu konuda Rektörlüğe gönderilen talep yazısında hangi alanda uzman bilirkişiye ihtiyaç duyulduğunun ve bilirkişi tarafından incelenmesi gereken hususların neler olduğunun açıklanması ve dosya suretinin yazıya eklenmesi gerekmektedir.

g. Fezleke

Soruşturma aşamasında müştekiler, şüpheliler ile tüm tanıkların ifadeleri alındıktan ve gerekli görülen tüm deliller toplandıktan sonra soruşturmacı tarafından, kendisine soruşturma görevi veren amire sunulmak üzere fezleke hazırlanır. Fezleke, soruşturmayı açan kurum, soruşturması istenilen olay, soruşturmanın ne şekilde başladığı, şüphelilerin isimleri suçun niteliği, deliller, ifadelerin özeti, delillerin değerlendirilmesi, kanaat ve istem bölümleri yer alır. Fezlekenin ekinde, tebliğ belgeleri, tüm ifadeler ve yazılı ya da görsel bütün deliller yer alır. İstem bölümünde, soruşturmacı tarafından, şüpheli ya da şüphelilerin, yargılanmalarına yer olup olmadığına (lüzum-u muhakeme ya da men-i muhakeme) ilişkin kanaat bildirilir.

Fezleke, her bir şüpheli, olay ya da delil ayrı değerlendirilmeli, kanaat gerekçelendirilmelidir. İstem bölümünde kanaat bildirilirken de şüphelilerin isimleri tek tek yazılmalıdır.

Soruşturmacının, soruşturmayı tamamlayarak hazırladığı fezleke ve dosyayı ilgili yetkili kurula gönderilmek üzere soruşturma emri veren makama sunması üzerine, soruşturma yapmaya yetkili makam tarafından fezleke ve ekleri, karar vermeye yetkili kurula ulaştırılır. Böylece şüpheli hakkında son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verilmesi aşamasına gelinmiş olur.

3 SON SORUŞTURMANIN AÇILIP AÇILMAMASI KARARI

a. Yetkili Kurullar

Son soruşturmanın açılıp açılmamasına;

- a) Rektör ve rektör yardımcıları hakkında, Yükseköğretim Kurulu üyelerinden teşkil edilecek üç kişilik kurul,
- b) Üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyeleri, fakülte dekanları ve dekan yardımcısı, enstitü ve yüksekokul müdürleri ve yardımcısı ile üniversite genel sekreterleri hakkında, rektörün başkanlığında rektörce görevlendirilen rektör yardımcılarının oluşacak üç kişilik kurul,
- c) Öğretim elemanları, fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterleri hakkında üniversite yönetim kurulu üyeleri arasından oluşturulacak üç kişilik kurul,
- d) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlar hakkında, mahal itibarıyla yetkili il idare kurulu,

karar verir.

b. Kurulların Oluşumu ve Toplanmasına İlişkin Esaslar

Yükseköğretim Kurulu ile üniversite yönetim kurullarınca oluşturulacak kurullarda görevlendirilecek asıl ve yedek üyeler bir yıl için seçilirler. Süresi sona erenlerin tekrar seçilmeleri mümkündür.

Son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurullar üye tamsayısı ile toplanır. Kurullara ilk soruşturmayı yapmış olan üyeler ile haklarında karar verilecek üyeler katılamazlar. Noksanlar yedek üyelerle tamamlanır.

Kurullarda, her üye oyunu kabul veya ret yoluyla vermekle görevlidir. Çekimser oy kullanılamaz. Kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Kararın oy çokluğu ile alınması halinde karara katılmayan üye imzasının yanına katılmadığını belirtmeli ve ayrıca katılmama gerekçesini yazılı olarak vermelidir.

c. Kararlar

i. Lüzum-u Muhakeme (Son Soruşturmanın Açılması) Kararı

Soruşturma sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa şüphelinin yargılanması yolunu açan lüzum-u muhakeme kararı verilir.

Yetkili kurul kararlarında, şüphelinin adı, soyadı, müsnet suçu işlediği sıradaki memuriyet unvanı ve görevi, şüpheliler hakkında cezai kovuşturmayı gerektiren suç konusu eylemin neden ibaret olduğu ve isnat edilen suç konusu eylemlerin hangi tarihte işlendiği, her eylem hakkında verilen kararın gerekçesi, verilen kararın oy birliği ile mi yoksa oy çokluğu ile mi verildiği ve deliller gösterilir.

Lüzum-u muhakeme kararları şüpheliye ve şikâyetçiye tebliğ edilir. Şüphelinin bulunamaması durumunda, 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nda belirtilen ilan tebliğ yolu ile tebligat yapılır.

ii. Men-i Muhakeme (Son Soruşturmanın Açılmaması) Kararı

Şüpheli hakkında suç sabit bulunmaz, kanuni unsurları teşekkül etmez, suç şüpheliye atfedilemez ya da olay suç olmakla beraber şüphelinin suçu işlediği konusunda kamu davasının açılmasına yetecek ölçüde kanıt elde edilemezse men-i muhakeme kararı verilir. Men-i muhakeme kararı, şüpheli hakkında son soruşturma yapılmasını önler ve bu karar şüpheliye ve varsa müştekiye bildirilir.

iii. Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı

Yetkili kurullar, sanığın ölümü, genel af ilanı, zaman aşımı, takibi şikâyete bağlı suçlarda şikâyetçinin altı ay içinde dilekçe vermemesi, şikâyetinden karar verilmeden önce vazgeçmesi, fiilin Türk Ceza Kanunu kapsamında suç olmaması, şüphelinin görevi dolayısıyla ya da görevini yaptığı sırada gerçekleştirilen bir eylemden kaynaklanmaması gibi durumların birinin varlığı halinde kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verebilirler.

Bu kararlar da Danıştay'ın incelemesine tabi olup men-i muhakeme kararında belirtilen usulle soruşturmayı açan makam tarafından Danıştay'a iletilmek üzere Rektörlük Makamına gönderilir. Danıştay'ın verdiği karar kesindir. Kararların müşteki ve şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Daire Başkanlığına ve şüphelinin dairesi amirine gönderilmesi gerekir.

iv. Karar Verilmesine Yer Olmadığı Kararı

Soruşturma konusu eylem ve kişi hakkında bu soruşturmadan daha önce başlatılmış bir soruşturma ya da verilmiş bir karar varsa “karar verilmesine yer olmadığına” karar verilmelidir. Bu kararın da şüpheliye ve müştekiye tebliğ edilmesi gerekmektedir.

Bu karar da Danıştay’ın incelemesine tabi olup men-i muhakeme kararında belirtilen usulle soruşturmayı açan makam tarafından Danıştay’a gönderilir. Danıştay’ın verdiği karar kesindir. Kesinleşen kararların müşteki ve şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Dairesi Başkanlığına ve şüphelinin dairesi amirine gönderilmesi gerekir.

v. Dosyanın Geri Çevrilmesi Kararı

Dosyayı inceleyen yetkili kurul tarafından, soruşturma emrinin usule uygun alınmaması, soruşturmaya başka şüphelilerin de dahil edilmesi, şüpheli-tanık ifadelerinin hiç veya usulüne uygun alınmaması, eylemin bilirkişi incelemesini gerektiren bir suç olması halinde bilirkişi raporu düzenletirilmemiş olması, soruşturmanın kanuna ve usule uyulmadan yapılması gibi durumların varlığı halinde eksiklikler giderilmek üzere dosyanın geri çevrilmesine karar verilebilir. Bu durumda soruşturmacı tarafından, kararda belirtilen eksiklikler giderilir ve yeniden fezleke düzenlenerek dosya, soruşturmayı açan makama teslim edilir. Soruşturmayı açan makam dosyayı yeniden yetkili kurula gönderir.

Danıştay tarafından yapılan inceleme neticesinde ise, yukarıda belirtilen eksikliklerin varlığı, yetkili kurulların kanun ve usule uygun olarak oluşmaması, toplanmaması ve usulsüz karar vermesi, verilen kararda noksanlık olması, oy çokluğu ile alınan kararlarda muhalefet görüşünün yazılmaması, kararda imzaların eksik olması, soruşturmacının karar organına üye olarak katılması, yasanın öngördüğü biçimde yazılı bildirimlerin yapılmaması, dosyanın başka bir kurula gönderilmesi gerekirken sehven yetkisiz ve görevsiz kurula gönderilmesi durumlarında dosyanın geri çevrilmesi kararı verilebilir. Bu durumda kararda belirtilen eksiklikler giderilerek yeniden karar verilir ve dosya usulüne uygun olarak Danıştay’a gönderilir.

d. İtiraz Üzerine veya Resen Danıştay İncelemesi

Kurullarca verilen lüzum-u muhakeme kararı ilgililerin 10 gün içinde yapacağı itiraz üzerine ve men-i muhakeme kararları ise kendiliğinden Danıştay 1. Dairesince incelenerek karara bağlanır.

i. Lüzum-u Muhakeme Kararına İtiraz

İtiraz dilekçesi doğrudan Danıştay Başkanlığına verilebileceği gibi Danıştay’a gönderilmek üzere soruşturmayı açan makama da verilebilir. Karara karşı itiraz edilmesi halinde, kararın tebliğine ilişkin belge ve itiraz dilekçesi de eklenmek suretiyle fezleke, yetkili kurul kararı ve soruşturma dosyası Danıştay’a gönderilmek üzere ivedilikle Rektörlük Makamına iletilir. Karara yasal süre içinde itiraz edilmez veya kararı Danıştay onanırsa

kesinleşir. Dosya, itiraz üzerine kesinleşmişse Danıştay Başkanlığınca; itiraz edilmeksizin kesinleşmişse Rektörlük Makamı tarafından yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

İtiraz sonucu kararı inceleyen Danıştay, lüzum-u muhakeme kararını bozarak şüphelinin men-i muhakemesine karar verebilir. Bu durumda ise şüpheli yargılanmaz ve bu karar kesindir. Kesinleşen kararların müşteki ve şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Dairesi Başkanlığına ve şüphelinin dairesi amirine gönderilmesi gerekir.

ii. Men-i Muhakeme Kararına İtiraz

Şikâyetçiler men-i muhakeme kararına 10 gün içinde itiraz edebilirler. İtiraz dilekçesi doğrudan Danıştay Başkanlığına verilebileceği gibi Danıştay'a gönderilmek üzere soruşturmayı açan makama da verilebilir. Karara karşı itiraz edilmesi halinde, kararın tebliğine ilişkin belge ve itiraz dilekçesi de eklenmek suretiyle fezleke, yetkili kurul kararı ve soruşturma dosyası Danıştay'a iletilmek üzere Rektörlük Makamına gönderilir. İtiraz edilsin veya edilmesin, men-i muhakeme kararları incelenmek üzere kendiliğinden Danıştay'a gider ve yapılan inceleme sonucunda karar onanırsa men-i muhakeme kararı kesinleşir.

Danıştay men-i muhakeme kararlarını bozup lüzum-u muhakeme kararı da verebilir. Danıştay tarafından verilen kararlar kesin olup bunlara karşı itiraz yoluna başvurulamaz. Kesinleşen kararların müşteki ve şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Dairesi Başkanlığına ve şüphelinin dairesi amirine gönderilmesi gerekir.

e. Yargı Yetkisi

Lüzum-u muhakemesi kesinleşen görevlilerin yargılanmaları suçun işlendiği yer adliye mahkemelerine aittir.

Kişi	İlk Soruşturmaya Yetkili Amir/Kurul	Son Soruşturmaya Yetkili Kurul	İtiraz Mercii	Yargı Yeri
Öğretim elemanları / fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterleri	Disiplin Amiri / YÖK Bşk.	Üniversite Yönetim Kurulu üyeleri arasından oluşturulacak üç kişilik kurul	Danıştay 1. Dairesi	Suçun işlendiğı yer adliye mahkemesi
Memurlar		Mahal itibariyle yetkili İl İdare Kurulu		
Üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyeleri / dekan ve dekan yardımcıları / enstitü ve yüksekokul müdürleri ve yardımcıları / üniversite genel sekreterleri		Rektörün başkanlığında rektörce görevlendirilen rektör yardımcılarında oluşacak üç kişilik kurul		
Rektör / Rektör Yardımcıları		Yükseköğretim Kurulu üyelerinden teşkil edilecek üç kişilik kurul		